

la včasih kak glas vpijočega za rešitev naših vojnih ujetnikov. Sedaj pa, ko je odgođen parlament, pa se naši gg. ministri samo vozarijo po Jugoslaviji, klic naših mater, žen in jetnikov samih pa jim je deveta briga. Pred božičem je dospel v domovino iz Italije večji transport naših jetnikov, ki so bili vsi bojni in bolehlavi. Zastopniki vseh držav so čakali na ta transport v Inomestu in vabili svoje državljane k sebi, da jih sprejmejo in pogostijo. Le jugoslovanskega zastopnika, ki bi bil sprejel naše uboge fante in "ože" ni bilo nobenega. Skandal! Ministri se vozarijo po Pragi in Dunaju, v Inomostu pa ni bilo nobenega. Ko je dospel ta ujetniški transport v Maribor, jih tudi ni nikdo sprejel ali pozdravil. Lepo sliko so odnesli ti reveži na svoje domove od Vas, vladni gospodje demokraciji in socialisti, ki posedate srce le za-se in za svoj žep! O tej vladni brezbržnosti glede ujetnikov še bomo govorili in poročali natančneje.

"Samostojni" ovaduh. Kmečka Zveza je glede markiranja bankovcev zavzela stališče, da je ta odredba liberalno-socialistične vlade obremenila le revnejše sloje našega ljudstva, dočim se do danes ni upeljala davka na vojne dobičke. Ker se markiranje ni dalo preurediti tako, da bi bili pri odvzetju denarja (20%) udeleženi le bogataši, je naša stranka zavzela stališče: vlada mora dovoliti našim ljudem, da lahko s priznancami (boni) plačujejo davke. Samostojna Kmetijska Stranka si ni upala povedati vladi glede markiranja in odvzeta bankovcev ne ene besedice. Pač pa so njeni pristaši in poglavarji šli med ovaduhe. Samostojni glavači sedaj naše govornike ovajajo vladi kot državni nevarne hujskače in zahtevajo, naj se jih zapre. Lažejo, da govorniki Kmečke Zveze hujskajo naše ljudstvo proti plačevanju davkov. Taki prijatelji našega kmetijskega ljudstva so poglavarji Samostojne. Voditelji in govorniki Kmečke Zveze branijo na shodih kmetijske interese, a voditelji Samostojne jih naznanjajo oblasti kot hujskače, ki so nevarni državi. Za svoje junaške ovaduhe čine bodo dobili ti poštenjaki od svojih očetov liberalcev gotovo zlate kolajne! Slovensko kmetijsko ljudstvo si bo dobro zapomnilo tiste ljudi, ki na shodih kričijo: Kmet in edino kmet, zoper zagovornike kmetijskih pravic in bračelje kmeta proti previsoko odmerjenim in krivičnim davkom pa nastopajo kot denuncijantje in ovaduh. V današnjih razmerah ni lahko najti tako velikih izdaj slovenskega kmeta, kakor so glavači Samostojne Kmetijske Stranke.

Liberalcem se ne upajo zameriti. Govorniki in preroki Samostojne Kmetijske Stranke na svojih shodih gromijo samo proti krščanski stranki, t. j. proti "klerikalcem." Proti liberalcem in socialistom, posebej pa proti sedanji liberalno-socialistični vladi, ki nosi vso krivdo sedanjih neurejenih razmer v Jugoslaviji, pa si ne upajo ziniti ne besedice. Še na nobenem shodu ni niti en govornik Samostojne upal odpreti usta proti nameravanemu brezverskemu šolskemu zakonu. To je zopet jasni dokaz, da sta liberalna in Samostojna Kmetijska Stranka eno in isto. Krščansko in trezno misleči možje, odprite oči!

Slabo se brani! Ivan Mermolja, bivši opekar nar iz Vertolbe pri Gorici, sedaj vrigar "v Pesnici", se v zadnji številki glasila Samostojne Kmetijske Str. zelo slabo brani. Na očitke v naših listih, da je Ivan Mermolja meseca junija (19. in 20.) 1919 v Beogradu pri posvetovanju glede agrarne reforme izjavil sledeče: "Kmetije danes toliko nesejo, da je on pridelal na 5 ha (10 orah) 30.000 K čistega dohodka na leto". Mermolja niti ne odgovarja. S tem priznava Iv. Mermolja javno sam, da je res on v Beogradu pri vladi izjavil, da se lahko na posestvu, velikem 9-10 oralov, pridelala letno 30.000 K čistega dohodka in se še poleg tega lahko preživi na njem družina 12 oseb. (I. Mermolja bo gotovo dobil od davčne oblasti, ki zelo pridno predpisuje tudi malim posestnikom dohodninski davek, zlato kolajno za to svojo izjavo. Tako branijo voditelji Samostojne Kmetijske Stranke pravice našega kmeta!

Za SKZ so nabrali na zlati gostiji Mih. Klobasa v Kapeli 91 K. Prisrčna zahvala! Spominjajte se tudi po drugod ob raznih slavnostih Slov. Kmečke Zveze!

Nazadovanje alkoholizma v Belgiji. Po urejenju porabe alkohola in znatnem omejenju proizvajanja alkohola med vojno je nazadovanje tudi v Belgiji pujančevanje. Kot dobra posledica tega se je znižalo i število ponorelih sprejetih v norišnico v Bruselju od 58 sprejetih leta 1913 samo na 2 v letu 1918. V celi Belgiji je bilo sprejeto leta 1913 419 pijancev v norišnice, leta 1919 samo 96. Zanimiva je bila poizvedba upravne komisije v centralni jetnišnici v Loviču. Iz 516 kaznjencev je smatralo 147 pujančevanje kot vzrok vsega zlodejstva, 95 je imelo pijance za starše, 432 se je izjavilo za prepov 3 prodaje opojnih pijač, 5 je zahtevalo prepoveda žganja in samo 10, se je zadovoljilo z omejitvijo prodaje alkohola.

Za Krekovo socialno-penično šolo je daroval poslanec Vesenjaki 100 K.

Z vlaka je padel pred postajo Rimske Toplice dne 23. t. m. zvečer ob 9. uri 15 letni Oskar Gerše, elektromonter. Spodrsnilo mu je raz stopnice ter je padel iz vagona in obležal nezavesten na progi. Čez 3 ure so ga šele našli ter z ekspresnim vlakom prepeljali v Ljubljano. Poškodoval si je desno nogo v čleku, sicer ni zadobil poškodb. Vzrok so naši vagoni, ker nimajo stranišča, kakor drugi moderni vozovi. Tudi tukaj bo treba preureditve! Vagoni tudi niso nič razsvetljeni, da ljudje ne vidijo kam stopati. Bog

vedi, koliko časa bode še treba čakati, da se taki nedostatk odpravijo.

Velika železniška nesreča. Na mali slavonski postaji Snaš, proga Sisek—Brod je v sredo 24. t. m. nastala velikanska železniška katastrofa vsled eksplozije ekrazita, ki je bil natovorjen na tovorni vlak. Eksplozija je bila strašna. Proga je na 100 m povsem razrušena. Mnogo je žrtev. Sprevodnik in strojevodja sta bila takoj mrtva. Železniški promet bo na tej progi skoro za 14 dni povsem ustavljen. — Ekspresni vlak Pariz—Beograd ima sedaj znatne zamude, ker mora napraviti velik ovinek. — Železniški promet med Siskom in postajo Sašom, kjer sta na sveti večer eksplodirala dva vagona ekrazita, je bil snoči zopet vzpostavljen.

Roparstva v Zagrebu. Te dni je dopotoval v Zagreb pivarski poslovodja Gasberger. Na kolo-dvoru se mu je ponudil neki možki, da mu pokaže pot do hotela. Gasberger je bil nepreviden dovolj, da je ponudbo sprejel. Neznanec ga je odvedel do železniškega mosta, kjer sta priskočila dva možka z revolverjem in ga prisilila, da jim je izročil ves denar — 4000 K. Potem so ga pustili. Enako se je nedavno pripetilo nekemu Slovincu, ki je tako prišel od 40.000 K imovine.

Potres na Koroškem. Iz Svetnevasi nam poročajo: Dne 22. decembra 1919 se je tresla tu zemlja 3 sekunde dolgo, precej močno, tako, da so se bolj slabo zaprta vrata sama odprla.

O velikih povodnjah nam poročajo listi v pokrajinah ob reki Reni. Meni in Nekarju. Vsi kraji ob teh rekah so poplavljeni in plovba ustavljena. Mostovi so porušeni. Na Württembergem je morala požarna bramba na svet večer pomagati ljudem in živini iz nevarnosti. Tudi kraji ob Donavi so poplavljeni. V vhodni je mnogo pokrajin pod vodo. V Alzaciji so narasle vse reke

Nemškega barbara so obsodili. Vojno sodišče v Amiensu na Francoskem je obsodilo nemškega državljanja in častnika Hermanna Röckling na deset let ječe in 10 milijonov frankov odškodnine, ker je razrušil med vojno jeklaro v Brodejuju.

Priobčili smo že v "Gospodarju", da so obsodili in obesili v Budimpešti več teroristov. V zadnjem času so obsodili v Budimpešti še pet obtožencev v smrt na vešalih. Ostalih devet obtožencev je bilo obsojenih v ječo od dveh do petnajst let.

Letna trgovska razstava bo v času od 4. do 21. aprila 1920 v Belgiji z namenom, da zainteresira na eni strani prijateljske države za predmete, ki jih Belgija lahko izvažata, na drugi strani pa, da se da producentom prijateljskih držav priložnost, vspostaviti trgovske zveze z belgijskimi odjemalci. Kraj razstave še ni določen.

Redna pomorska zveza se je s 1. decembrom t. l. aktivirala med Baltimore, Neapljem in Trstom. Tozadevno obvestilo je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

V zelo velikih silcajih se dogaja, da ponesrečeni, njih vdove, otroci in ascendentje listine (rojstne liste, mrtvaške liste itd., ki jih pošljejo delavski zavarovalnici zoper nezgode v Ljubljani, kolkujejo, včasih celo z večkronskimi kolki. Opozarjamo tem potom vse prizadete, da so take listine, namenjene uradni uporabi zavarovalnice, po paragrafu 56 nezg. zakona kolka in pristojbine proste. Zupni uradi morajo take listine izdati ex offio. Dalje opozarjamo, da morajo vsi dopisi privatnih oseb na zavarovalnico biti zadostno frankirani. Zgoraj omenjene listine pa morejo upravičenci doposljati tudi potom. V tem slučaju ni treba frankirati.

Silvestrov večer v Raski koči. Ker je železniški promet zopet ustavljen, moramo iti peš iz Maribora čez Bistrico do Sv. Arha. Priglasiti se je najkasneje do dne 31. t. m. opoldne pri g. Brunon Rotter, Tiskarna sv. Cirila.

Pianinski ples se vrši v Mariboru dne 1. svečana 1920 v vseh gornjih prostorih Narodnega Doma. — Odbor ima namen, nuditi na istem vsim svojim prijateljem poseben užitek. V to svrhu vabi vse gg. vinogradnike, da se udeležijo razstave vin našega Spodnjega Štajerja. Da pa je to omogočeno, naj vpošljejo vsi, ki se nameravajo udeležiti te razstave, od vsake vrste svojih najboljših vin nekaj butelk, opremljenih z etiketo, na kateri je ime vina, vinogradnika in letnik zabeležen na trgovca g. Ellinger Armin, Maribor, Magdalenski trg. Ob enem prosimo, da se priloži vsaki taki pošiljki račun, da se zamore istega potem poravnati. Mariborska podružnica S. P. D.

Dopisi.

St. Jakob v Slov. gor. V petek, dne 19. dec. so zanesli k večjemu počitku najodličnejšega moža naše župnije: Alojzija Jagra, veleposestnika, župana, člana okrajnega in drugih javnih zastopov iz Gornjega dola. Okoli 1000 oseb je spremljalo pokojnika na zadnji poti. Pogreb je vodil v spremstvu 3 gg. duhovnikov in mu pred domačo hišo govoril ganljivo slovo jareninski dekan č. g. Čížek. Nagrobni govor je govoril

počojniku, njegov brat č. g. Avgust Jager, župnik v Galiciji. Zastopnik Kmečke Zveze in okr. zastopa se je poslovil ob gomili od pokojnika kot zavednega pristaša KZ, vnetega Slovenca in pridno sodelujočega člana okrajnega zastopa. S pokojnikom, ki je umrl v najlepši moški dobi 47 let smo obmejni Slovenci mnogo, mnogo izgubili. Svetila mu večna luč! Ostalim naše sožalje!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naše bralno društvo je v nedeljo 23. novembra obhajalo dvajsetletnico obstanka na slovesen način. Spominjali smo se naših velikih dobrotnikov: župnikov Zmazka, Muršiča in Pauliča. V živahnem dvogovoru sta nam Ana Kraljeva in Trezika Veisova razložili zgodovino društva. Blizu osem let je društvo spalo, vendar so udje društva v 12 letih prečitali nad 12.000 knjig in se predstavljalo 27 iger. Na to so naša dekleta res izobno predstavljala igre "Junaška deklica". Slovesnost se je vršila v lastnem društvenem domu, česar smo posebno veselje. Prelepa igra se bo ponovila v nedelje po Novem letu dne 4. januarja po večernicah. Domačini in sosede pridite, imeli boste krasen užitek. Pri našem društvu sedaj živahno delujejo trije odseki: mladeniška in dekliška zveza ter benediški "Orle", ki šteje 21 članov.

Selnica ob Dravi. V nedeljo so imeli tu Sokoli shod. Hoteli so ustanoviti Sokola. Razlagali so naši verni mladini, da Sokol ni proti veri. Pa so slabo nateleti. Mi Selničani Sokola že dobro poznamo in vemo, da je Sokol brezverski. Zakaj si pa ne upate povedati resnice? Mladina, zapomni si dobro: Sokol je brezverski — proč od njega!

Brežice ob Savi. Po dolgih letih odmora bo zopet enkrat tukajšnje "Katoliško slovensko izobraževalno društvo" stopilo pred javnost z gledališko predstavo. V nedeljo, dne 11. prosinca 1920, točno ob pol 4. uri popoldne uprizori namreč v veliki dvorani Narodnega doma "Veriga", ljudsko zgodbo v treh dejanjih, ki jo je spisal F. S. Finžgar. "Veriga" je po splošnem mnenju ocenjevalcev ena najlepših in najboljših sedanjih modernih in resnih iger. Dr. J. Pregelj piše v "Dom in Svetu" 1919, str. 236—37 o tej igri med drugimi to-le: "Veriga" je elementarno lepa... Po svojih vrlinah, ki jih ima v obilici že zdaj, je eno najboljših sedanjih naših dramatičnih del. Ker pri predstavi iz prijaznosti sodeluje tudi polnoštevilni salonski orkester tukajšnjega "Godbenega kluba", ki bo proizvajal pred igro in med odmori prvovrstne komade, bo nudila predstava vsakomur lep umetniški užitek, zato vabimo k prav obilni udeležbi. Predprodaja vstopnic je v kaplaniji od nedelje, dne 4. prosinca 1920, naprej vsak dan od 3. do 4. ure popoldne. Priskrbite si pravočasno vstopnice, ker zadnji dan jih mogoče ne bo več dobiti.

Prireditve.

Bralno društvo v Žičah priredi na dan Nov. leta in v nedeljo, dne 4. januarja ob treh popoldne predstavo "Novi zvon na Krtinah", tridejanka, in 2 prizora naše šolske mladine. Vabimo sosede in domačine!

Mala naznanila.

Prodaja vina

lastnega pridelka 1919 iz vinskih goric štajerske hranilnice v Halosah in Slov. goricah. Vinske poskušnje so dne 10. in 11. jan. 1920 pri upravitelstvu posestev štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptujju na razpolago. Ponudbe za vino je pisemno v zaprtim pismu z označbo: "Vinska ponudba" predložiti imenovanemu upravitelstvu v Podlehniku do 17. 18. januarja 1920. Prodajalec si pridržuje pravico, da se pri eventualnih spekulativnih ponudbah ne osira na najvišje ponudbe, ker bode o končni oddaji vina odločevalo poverjenstvo za agrarne reforme v Ljubljani. Upravitelstvo posestev štajerske hranilnice Podl. hnik pri Ptujju 576

Franc Filipič, loncar

Maribor, Milska ul. 35, prevzame vsakovratno popraviljanje peči in štedilnikov po najboljši izpeljavi. 574

Prodaja se posestvo v Gerzji Voličini št. 41 radi preseljevanja. Obsega 35 oralov: gospodarsko polje, novi blovi, stikalnica; vse z opeko krito. Lep sadonosnik, njive in travniki z hosto. Vpraša se v upravitelstvu. 575

Žimnata, kakor tudi prvovrstna svilnata.

Milska sita (pajtlji)

iz Švice za moko vseh vrst so de-

be v trgovini

August Čadež, Ljubljana,

Ljubljana, Koroška ul. št. 35

nasproti stare Tislerjeve gostilne.

579

Opravnik (šofer) v poljedelstvu,

živinoreji, vinarstvu in vrtnar-

stvu zmožen, se sprejme pri

E. d. Suppanz,

Pristava. 573

Kuharica se sprejme v župnišću

z gospodarstvom. 572

Kupim manjše kmečko posestvo.

Ponudbe "Ekonom 28" pošljo-

lešče Sv. Lovrenc nad Mariborom.

571

Pridna in počtena učenkica, katere

ima veselje do trgovine ima vstop

v trgovino I. Trau, tujaka Gora.

Za istotam se išče tudi dekla od

20 do 30 let stara, počtena in

pridna, ponudbe na zgornji na-

slov. 570

Somišljeniki! Agitirajte za

"Slovenski Gospodar"!